Cana asobnaha numaru 20 hr. Przesyłka opłacona ryczałtem

Nr. 20. Wilnia, Čaćwier 30 Traŭnia 1929 h. Hod V (XIII).

BIEŁARUSKAJA KRYNICA

PALITYČNAJA, HRAMADZKAJA I LITERATURNAJA HAZETA.

Adres Redakcyi i Administracyi: WILNIA, LUDWISARSKAJA 1-19. (Wilno. Ludwisarska 1-19) Redakcyja adčynienа ad 9 hadz. ran. da 4 hadz. wieč.

„Biel. KRYNICA" kaštuje na hod—10 zał., na paŭhoda—5 zał., na 3 miesiacy — 3 zał., na 1 miesiac — 1 zał. HAZETA WYCHODZIĆ RAZ U TYDZIEŃ.

Cana abwiestak: na 1-šaj staroncy 60 hr., 2 i 3 — 50 hr., na 4-aj — 40 hro'. — za radok drobnaha druku ŭ adnej špalcie

U 10-ja ŭhodki 1-šaj Wilenskaj biełaruskaj himnazii.

Sioleta ŭ studni m-cy minuła dziesiać hadoŭ ad času zakładzin 1-šaj biełaruskaj himnazii ŭ Wilni. Ważnaść hetaha jubileju tak jasna, što hawaryć ab joj niama patreby. Adnak biełaruskaje hramadzianstwa ważnaści hetaha jubileju čamuści nie dacaniła. Dziwicca j sumawać treba, što dahetul nie adbyłosia adpawiednaje światkawańnie 10-tych uhodkaŭ Biełaruskaj himnazii ŭ Wilni.

* * *

Roskwit biełaruskaj kultury prypadaje na XV-taje i pieršuju pałowu XVI-ha stalećcia. Heta čas wialikaha našaha Fr. Skaryny, čas wialikich jurydyčnych tworaŭ — wiedamych Litoŭskich Statutaŭ, heta čas panawańnia biełaruskaj mowy uwaŭsich halinach žyćcia Wialikaha Kniaźstwa Litoŭskaha.

U 1569 hodzie, paśla złučeńnia našaha i litoŭskaha narodu z Polščaj, pawoli pačynajecca naš kulturny ŭpadak. Wyšejšyja słai biełaruskaha hramadzianstwa pawoli pryniali całkom polskuju kulturu. U ŭradawym žyćci mowa biełaruskaja była zamieniena polskaj. Biełaruskaści astaŭsia wiernym tolki siarmiažny naš narod.

U kancy XVIII-ha stalećcia nastupiŭ padzieł Polščy. Biełarusy apynulisia pad Rasijaj. Pačałasia pierarobka biełaruskaj dušy zamiest polskaha na ład rasiejski. Panščyna, jakaja jšče za časoŭ Polščy tak niawoliła narod, ciapier dajšła da swajho najwyšejšaha raźwićcia. Niawola fizyčnaja i niawola duchowaja stalisia poŭnymi paniami biełaruskaha narodu.

Spačatku XIX-ha stalećcia nad Eŭropaj pačali łunać ciopłyja kasulki wialikaha kulturnaha ruchu — romantyzmu. Pačałosia wialikaje zacikaŭleńnie miž inšym dušoj narodaŭ i ich minuŭščynaj. Abudziłasia lubaść da narodaŭ padniawolenych. Dziakujučy hetamu ruchu, a tak-ža dziakujučy niekatorym inšym pryčynam, nastupiła skasawańnie na našych ziemlach panščyny. Narod naš prynamsia maralna pačuŭsia wolnym.

Na hety-ž XIX-ty wiek prypadaje roskwit nawukowaj literatury ab nas u čužych mowach: rasiejskaj i polskaj. Na hety-ž čas, možna skazać, prypadajuć zarodki adradžeńnia biełaruskaj škoły.

Na pačatku XIX-ha stalećcia u Krošynie, Baranawickaha paw. pad blizkaj i ciopłaj apiekaj ksiandza Mahnušeŭskaha, tamtejšaha prabašča, isnawała škoła, choć u polskaj mowie, ale duch jakoj byŭ biełaruski, narodnicki. Z hetaj škoły wyjšaŭ pieršy poet biełaruski Paŭluk Bachrym. Ab jahonych wieršach biełaruskich Ks. Mahnušeŭski wiedaŭ i chwaliŭ jaho za heta. Z tworaŭ Paŭluka Bachryma dajšoŭ da nas tolki adzin wierš „Zajhraj, zajhraj, chłopča mały". U wieršy hetym małady naš poet apisywaje narodnuju niawolu pad panščynaj. Za wieršy swaje Paŭluk Bachrym byŭ zdany ŭ Maskali, a ksiondz Mahnušeŭski za swaju škołu i za swaje narodnickija prakanańni addany byŭ pad nadzor carskaj palicyi i, majučy 70 hadoŭ, pamior 24-XII-1828 h.

U kancy XIX stal. kulturna praświetnaja praca siarod šyrokich narodnych huščaŭ pašyrajecca štoraz bolš. Pajaŭlajecca ŭžo kulturnapraświetnaja literatura ŭ biełaruskaj mowie. U 50-60-tych hadoch taho-ž stalećcia Wincuk Dunin-Marcinkiewič wydaje swaje biełaruskija twory, jak „Sialanka", „Hapon", Ščeroŭskija dažynki" i inš. U 1891 hodzie pajaŭlajecca słaŭnaja „Dudka" Macieja Buračka (Fr. Bahušewiča), jakaja ŭ pradmowie swajej zaklikaje biełaruski narod šanawać biełaruskuju mowu, kab nie pamierci. U hetym-ža času Al. Jelski z Mienščyny wydaje ŭ biełaruskaj mowie knižycy ahulnapraświetnaha źmiestu.

Na samym pačatku XX-ha stalećcia aświetnuju pracu praz biełaruskuju knižku ŭsiliŭ praf. Br. Epimach-Šypiłła, jaki abjadnaŭ kala siabie ŭsie pačatki biełaruskaha sučasnaha adradžeńnia. Heta wierny spadkabiernik testamentu Fr. Bahušewiča, pieršy pioner i baćka biełaruskaha sučasnaha ruchu. Jon tym dla nas jość, kim dla Litoŭcaŭ jość Dr. Basanowič.

Pasla rasiejskaj rewolucyi 1906 h. biełaruskaja kulturna-adradženskaja dumka na hetulki naśpieła, što ŭžo paŭstaje kružok biełaruskaha wučycielstwa na čale z Jakubam Kołasam. Adbywajucca tajnyja źjezdy i snujucca plany ab tajnym nawučańni ŭ rasiejskich školach pabiełarusku i ab zasnawańni škoły biełaruskaj.

Pryšła wajna 1914 h. U čaści Biełarusi, akupawanaj Niemcami, paŭstaje 150 škoł biełaruskich i wučycielskaja seminaryja ŭ Świsłačy. Na tych-ža biełaruskich ziemlach, što byli dahetul jašče pad uładaj rasiejskaj, paśla rewolucyi 1917 h. tak-ža paŭstajuć biełaruskija škoły. U Wialejščynie spatykajem hetych škoł 45, himnaziju ŭ Budsławie, a ŭ Dziśnienščynie škoł 60.

1919 h., kali na ziemlach Zachodniaj Biełarusi ŭtwaryŭsia t. zw. Cywilny Urad Uschodnich ziamiel, arhanizujucca biełaruskija wučycielskija kursy ŭ Wilni i ŭ Miesku.

U 1920 ym hodzie adbywajucca tak-ža biełaruskija wučycielskija kursy ŭ Wilni i ŭ Słucku.

1920 21 hodu na ziemlach t. zw. Siaredniaj Litwy paŭstaje 180 biełaruskich škoł.

Ale wierniemsia krychu nazad. U studni m-cy 19 h. paŭstaje Biełaruskaja himnazija ŭ Wilni. Zakładčykam jaje byŭ Biełaruski Kamitet pamačy paciarpieŭšym ad wajny. U skład jaho uwachodzili niabožčyk Iwan Łuckiewič, M. Kachanowič, Juljana Menke i inš. Adčynieńnie himnazii nastupiła zaraz paśla wychadu z Wilni Niemcaŭ, z dazwołu Litoŭskaj Taryby, padpisanaha 4.1.1919 h. Himnazija adčyniena była u Bazyljanskich murcch, u jakich jana znachodzicca j da siańniašniaha dnia.

Pačatki himnazii byli duža ciažkija: budynak zrujnawany, niastača patrebnaha liku biełaruskich wučycialoŭ i badaj poŭnaja adsutnaść biełaruskich padručnikaŭ. Lekcyi spačatku ŭ himnazii wialisia badaj wykłučna parasiejsku. Prypaminajem, što nawat Ks. A. Stankiewič, u pačatkach istnawańnia himnazii, lohiku i psycholohiju, na damahańnie wučniaŭ starejšych klasaŭ, u bolšaści zrusyfikawanych, zmušany byŭ wykładać taksama parasiesku. Heta jość tak-ža dobraja ilustracyja taho, jak ciažkija byli pačatki biełaruskaj himnazii.

Adnak dobraja wola, wytrywałaja praca, idejnaść adzinak usio pieramahli. Paŭstali biełaruskija padručniki, pajawilisia kadry biełaruskich wučycialoŭ, znašlasia świedamaja biełaruskaja wučnioŭskaja moładź — słowam, himnazija stałasia sapraŭdy biełaruskaj i za 10 hadoŭ wydała ŭžo nia mała idejnych pracaŭnikoŭ na biełaruskaj narodnaj niwie.

Haworačy ab biełaruskaj himnazii ŭ Wilni u jaje 10 tyja ŭhodki, treba ŭspomnić tak-ža, što adnej z hałoŭnych pieraškod na darozie jejnaha raźwićcia, tak jak i ahułam u biełaruskim žyćci, źjaŭlajecca kryžawańnie ŭpływaŭ to rasiejskich, to polskich. U hetym 1928-29 škol. hodzie dobra wiedamyja biełaruskamu hramadzianstwu sumnyja ŭ himnazii padziei, u wyniku jakich paciarpieła da sotni wučniaŭ, jošć jarkaj hetaha ilustracyjaj. Adnak, jak usie pieraškody, tak i hetuju biełaruski narodny duch uściaž pieramahaje.

Świata - Wacłaŭski jubilej.

28-ha wieraśnia sioł. hodu minaje tysiača hadoŭ ad taho času, kali češki kniaź Wacłaŭ mučanickuju śmierciu pamior z ruki rodnaha brata swajho Balesława. Stałasia heta ŭ niewialičkim siańnia miešcie pad češkaj Prahaj, u Starym Balesłaŭi, kudy štohod schodziacca tysiačy bliżejšych i dalšych pilihrymaŭ, bo niabožčyk šanawany ŭsimi jšče za žyćcia swajho, chutka pa śmierci byŭ abjaŭleny światym.

Pamiatka ab światym kniaziu ŭwieś čas była žywoj u češkim narodzie, uzmacniała jaho na duchu ŭ chwilinach ciažkich i napaminała, kali toj traciŭ roŭnawahu.

Nia dziwa, što j prypadajučy na sioleta jubilej znajšoŭ žywy adhałosak u sercach usich wieručych Čechaŭ, łučačy ich u ahulny Kamitet pa światkawańniu tysiačnych uhodkaŭ śmierci św. Wacława. Hety Kamitet, uformawaŭšysia jšče letaś, prystupiŭ da prapahandnaj pracy, wydajučy na šmat jakich mowach adpawiednyja druki, plakaty, a nawat i knižki. Usio heta jość wydana j pabiełarusku *) i na asabliwuju ŭwahu zasłuhoŭwuje žyćciapis św. Wacława, napisany prafesaram praskaha ŭniwersytetu Dr. Fr. Dwornikam. Knižka maje nazoŭ „Žyćcio światoha Vacława"**), wielmi pryhoža wydana, z abrazkami, maje biskupskuju aprobatu (Praha, 16. I. 1928 h. Nr. 777), tolki da mowy biełaruskaha pierakładčyka kožny Biełarus budzie zaŭsiody čuć z hłyboki žal: pa što-ž jaje hetak biazkarna nahibać, kalečyć i paśla... wydawać na śmiech? Z takimi krasačkami, jak „papież Januk", „Hadruk" dy „najlepiejšy" (što za dziŭny nawatwor!) „św. Piatruk" i samomu čaławieku tošna, a nia to što, kab pakazywacca z hetym jašče na świet.. Mima ŭsio heta knižka wielmi cikawaja j kožny Biełarus musiŭ-by jaje bačyć i pračytać, bo šmat nawučnaha tam moža dla siabie znajści kožny.

Jubilejnaje światkawańnie pačynajecca ŭ traŭni j končycca ŭ wieraśni sioł. hodu. Karonaj światkawańnia maje być dakončańnie j wyświačańnie katedry św. Wita ŭ Prazie, jakuju pačaŭ budawać jašče češki „baćka baćkaŭščyny" Karol IV-ty ŭ XIV-tym stahodździ na miejscy, hdzie św. Wacłaŭ budawaŭ kaściołok na česć taho-ž światoha Wita. Na miejscy budzie ŭspomnić, što čaść siahońniašniaj Prahi z katedraj św. Wita, h. zw. „Hradčany" dajuć najpryhažejšy pohlad z cełaha hetaha miesta.

*) dastać možna ŭ kniharni „Pahonia", Wilnia, Zawalnaja 7.

**) u drukach jubilejnych i knižcy skroź užywajecca wuzkoje „v" zamiest šyrokaha „w".

Praz wosiem hadoŭ moładź naša, kančajučy biełaruskuju himnaziju ŭ Wilni, nia mieła prawa ŭstupu ŭ wyšejšyja škoły ŭ Polščy. Moładź heta była prymušana šukać nawuku za miežami swajho kraju. U minułym 1927-28, a tak-ža i sioletnim 1928-29 škol. hodzie moładź naša u wyšejšyja škoły ŭ krai ŭrešcie dźwiery maje adčynieny. Himnazija atrymała ŭrešcie prawy publičnaści.

Wierym, što Biełaruskaja himnazija ŭ Wilni pierażyŭšy hetulki ciažkich chwilin, pieramohšy tak mnoha ciažkich pieraškodaŭ, nawučana horkaj praktykaj astatnich padziejaŭ, stojačy na parozie druhoha dziesiatka swajho istnawańnia, zhurtuje ŭsie swaje siły dla adzinaj mety — uzhadawańnia biełaruskaj moładzi na dobrych maralna i świetłych intelektualna baraćbitoŭ za kulturnuju, wolnuju i ščaśliwuju Biełaruś.

Nie admaŭlajcie dziaciam CUKRU jon jość najzdarawiejšaj i nataniešaj sałodkaściu.

Chto-b chacieŭ pryniać asabisty ŭdzieł ŭ hetym światkawańni j pajechać u Prahu, ci naahuł ab danaj sprawie bolš painfarmawacca, chaj źwierniecca ŭ Biełaruski Addzieł Świata-Wacłaŭskaha Kamitetu (Praha III, Josefska 8).
A. K.

Z hazet.

Bankroty zaŭsiody dumajuć, što ŭsie bankrutujuć.

Bankrot nikoli nia winić u swaim bankroctwie siabie, ale zaŭsiody zwaliwaje winu na druhoha i paciešajecca, što nia jon adzin bankrutuje dy šukaje bankrotaŭ druhich.

Zbankrutawany polonofilski „Hramadzianin" z dnia 30.IV. s. h., publična pryznajučysia da swajho bankroctwa, paciešaje siabie, što nia jon adzin zbankrutawaŭ, bo zbankrutawali i druhija polonofiły: „Biełaruski Dzień" Fr. Umiastoŭskaha i „Haspadarski Źwiaz" z hazetaj „Narod" Janki Stankiewiča.

Bankrutujučaja polskaja endecyja u Nr. 114 swajho orhanu „Dziennik Wilenski" z dnia 19.V. s. h., paciešajučy swajo bankroctwa, u dwušpaltowym artykule starajecca ŭhawaryć swaim čytačom bankroctwa ŭsiaho biełaruskaha ruchu ŭ Zachodniaj Biełarusi. „Dz. Wil." ŭ nazwanym numary, śćwiardžajučy bankroctwa štučnych biełaruskich polonofiłaŭ: T. Wiarnikoŭskaha, Janki Stankiewiča i Fr. Umiastoŭskaha dy zaniapad upływaŭ h. zw. biełaruskich radykałaŭ z „Biel. Sial.-Rab. Pasolskaha Klubu" na biełaruskija sialanskija masy, choča ŭ hetym bačyć upadak biełaruskaha adradženskaha ruchu ŭ Zachodniaj Biełarusi.

Na wialiki žal dla polskich endekaŭ z „Dz. Wilenskaha" i na našu radaść musim skazać, što bankroctwa biełaruskich polonofiłaŭ i zaniapad upływaŭ fantastyčnaha radykalizmu heta jość ništo inšaje, jak pieramoha sapraŭdnaj biełaruskaj nacyjanalnaj idei.

Dosyć tolki zahlanuć na niwu pracy „Biel. Instytutu Haspadarki i Kultury", dzie nia tak jość, jak paciašaje siabie „Hramadzianin", a za im i „Dz. Wil.", bo dziejnaść Instytutu, nie zważajučy na adsutnaść srodkaŭ materjalnych, nie źmianšajecca, a naadwarot, što dalej — bolej pašyrajecca: zakładajucca nowyja hurtki i ažyŭlajecca kulturna-praświetnaja praca.

Apošnim časam dajecca zaŭważyć wialikaje zacikaŭleńnie biełaruskaj wioski swaim biełaruskim drukawanym słowam. Dokaz hetaha: wialiki ekspart na wiosku biełaruskich knih z wilenskich biełaruskich kniharniaŭ i masawaje zacikaŭleńnie biełaruskaj niezaležnickaj presaj (pawialičeńnie liku padpiščykaŭ „B. Krynicy" i nowapaŭstaŭšaha apolityčnaha orhanu biełaruskaj moładzi „Šlach Moładzi").

Paśmiertny ŭspamin ab † Janu Tarčeŭskim.

Jan Tarčeŭski, wiedamy ŭsiamu biełaruskamu hramadzianstwu Zachodniaj Biełarusi jak dziejny Biełarus, pamior 29.III. s. h. Niaboščyk, jak b. stały žychar zaśc. Asinaŭki kala Ašmiany, za žyćcia swajho prajawiŭ dziejnaść najbolš u Ašmianskim pawiecie.

Jak stary pracaŭnik na biełaruskaj niwie jašče z časoŭ našaniŭskaj pary, niaboščyk Tarčeŭski znaŭ adno-Biełaruś i da hetaha praz usio žyćcio swajo imknuŭsia. Majučy zdarowy biełaruski rozum, nia lubiŭ i ŭważaŭ za škodnuju prajawu padzieł biełaruskaha adradženskaha ruchu na partyi, nie chacieŭ farmalna naležać da niwodnaje biełaruskaje palityčnaje partyi i adnosiŭsia da ich na hetulki prychilna, na kolki danaja partyja stajała na hruncie orjentacyi — Biełaruś, Budučy sapraŭdnym biełaruskim patryjotam, staraŭsia zaŭsiody abjednywać jak biełaruskija palityčnyja arhanizacyi, tak i paasobnyja adzinki, nie bajučysia publična skazać praŭdy ŭ wočy i najbližejšamu nawat asabistamu pryjacielu, kali bačyŭ škodnaść jahonaj dziejnaści dla sprawy biełaruskaj Ab hetaj pierawazie pačucia patryjatyzmu nad suwiaziaj asabistaj pryjaźni ŭ Jana Tarčeŭskaha, mocna świedčyć Jaho adkryty list, źmieščany ŭ „Biełaruskaj Krynicy" № 22/1928 h., nastupnaha źmiestu —

Adkryty list Janku Stankiewiču.

Dziela Wašaj nietaktoŭnaści ŭ wybarnaj akcyi ahułam i ŭ sprawie Wyb. Kamitetu ŭ asobnaści, — hetym zdymaju swoj podpis z zajawy Wami zredahawanaj ab prychilnaści da Wašaj wybarnaj akcyi.

Prymicie słowy pašany

Ašmiana 22.II.28. (—) *Janka Tarčeŭski.*

Jak bačym, Jan Tarčeŭski, nie zważajučy na toje, što Janka Stankiewič byŭ jahonym asabistym pryjacielam, ubačyŭšy nietaktoŭnaść apošniaha, aŭterytetu swajho jamu admowiŭ i nia daŭ.

Jan Tarčeŭski byŭ šyroka znany nasielnictwu Ašmianskaha i susiedzkich pawietaŭ jak čaławiek dobraj dušy i biełaruski dziajač. Na pachowiny niaboščyka Jana Tarčeŭskaha było zyšoŭšysia i zjechaŭšysia šmat sialan z akaličnych wiosak i z samaj Ašmiany.

Jan Tarčeŭski pamior prażyŭšy tolki 46 hadoŭ i pachawany na Ašmianskim mahilniku. Na mahile pastaŭleny kryž z nadpisam pabiełarusku. Pamiać ab niaboščyku ŭ biełaruskim narodzie astaniecca na doŭhija časy.
y.

Z biełaruskaha žyćcia.

Nowyja hurtki Biel. Instytutu Haspadarki i Kultury u hetym miesiacy zasnawalisia ŭ wioskach: Alšynka, Smurhonskaj hminy i Mežali, Kreŭskaj hminy.

Rewizija hurtkoŭ Biel. Instytutu Haspadarki i Kultury i adwiedziny biełaruskich škoł Biel. Inst. Haspad. i Kult. Wice-staršynia Centralnaha Uradu Instytutu inž. A. Klimowič u minułym tydni dakanaŭ rewizii niekatarych hurtkoŭ B. Inst. Hasp. i K. u Wil.-Trockim i Ašmianskim pawietach, a pasoł A. Stepowič adwiedaŭ biełaruskuju škołu Biel. Inst. H. i K. ŭ wioscy Rudaŭcy, Słonimskaha paw.

Pahroza likwidacyi Biełaruskaj drukarni im. Fr Skaryny ŭ Wilni. Pad ciažaram wialikich padatkaŭ i pastanowaj uradawaj kamisii, pryznaŭšaj pamieškańnie, ŭ jakim drukarnia mieścicca ŭžo 3 hady, za nieadpawiadajučaje „przepisam", nazwanaja drukarnia apynułasia ŭ dawoli ciažkim pałažeńni: prychodzicca, abo prawodzić da niemahčymaści wialiki remont, abo pieranosicca susiom u nowaje pamieškańnie. I adno i druhoje moža być poštracham likwidacyi samoj drukarni. Wilenskaje biełaruskaje hramadzianstwa hetym mocna zaniepakoiłasia i mnohija starajucca pa mahčymaści padtrymać swaju placoŭku. Dziela hetaha možna spadziawacca, što pry supolnych wysiłkach, drukarnia ad likwidacyi budzie ŭratawana.

Ahulny hadawy schod Wilenskaha Biełaruskaha Studenskaha Sajuzu adbyŭsia dnia 26-ha traŭnia s. h. Pamiž inšymi sprawami schod zaćwierdziŭ pastanowu prezydyumu ab spynieńni ŭ siabroŭskich čynnaściach studentaŭ: Sakowiča, Wialeckaha, Chworasta, Wiarbickaha i Kasiaka za demonstratyŭnaje łamańnie arhanizacyjnaj dyscypliny na sioletnim ahulnym schodzie studenskaj „Bratniaj Pomačy." Pieršych dwuch, h. zn. Sakowiča i Wialeckaha ahulny schod spyniŭ u čynnaści na dalšyja dwa trymestry, a trom apošnim wiarnuŭ prawy, dajučy im publičny wyhawar. Skład nowaha ŭradu Sajuzu na nastupny 1929 30 škol. hod pradstaŭlajecca hetak: Staršynia Škielonak i siabry: Haŭryličanka, Zianiuk, Hlinski i Kałoša. Kandydaty: Čatyrčanka i St. Stankiewič. Redaktarstwa „Stud. Dumki" daručana J. Zianiuku. Skład Rewizyjnaj Kamisii hetki: Tulejka, Sinkiewičanka i Amieljanowič; kandydaty: Kunicki i Maćwiejewa.

St. Hrynkiewič — dochtaram medycyny. Dawiedywajemsia radasnuju nawinu, što wiedamy biełaruski piśmieńnik i naš pilny supracoŭnik St. Hrynkiewič dapracawaŭsia na Paznanskim uniwersytecie akademičnaha tytułu dochtara medycyny. Ad dušy gratulujem!

Dr. Hrynkiewič časowa pracuje, jak asystent psychijatryčnaj kliniki pry nazwanym uniwersytecie. Najščyrejšaje pažadańnie, kab što chutčej wiarnuŭsia na baćkaŭščynu, dziela nieadkładnaj pracy na miajscoch.

Nowyja knižki. U minułym tydni wyšli z druku ŭ wydawiectwie „Chryśc. Dumki:" „Pieśni Žalby" (u pierakładzie J. B.) i ŭ wydawiectwie „Sachi" — „Jak palepšyć pieskawuju hlebu" napis. Krywicki i Wykačka. Dastać možna ŭwa ŭsich biełaruskich kniharniach.

„Subotnik" ŭ Wilenskaj Biełaruskaj himnazii adbyŭsie dnia 19 ha h. m. Pastaŭleny byŭ abraz S Saroki „Biełaruś, (ŭčora, siahońnia i zaŭtra) i adbylisia deklamacyi.

Kulturnaja praca na wioscy. U traŭni s. h. adbylisia biełaruskija pradstaŭleńni, ładžanyja hurtkami Biel. Instytutu Haspadarki i Kultury pad kiraŭnictwam instruktara Biel. Inst, H. i K. hram. W. Šutowiča ŭ nastupnych wioskach Ašmianskaha pawietu: u w. W. Mysa 6-ha, u Swirydawičach 12-ha adyhrana „Paŭlinka", u w. Šutawičach 19-ha adyhrany „Wybary Staršyni" u w. Mežali Kreŭskaj hm. 21-ha adyhrana „Ptuška ščaścia" i „Žbiantežany Saŭka," u m. Krewie 22 ha adyhrany „Paŭlinka" i „Zaručyny Paŭlinki."

U Šaŭlanskaj biełaruskaj škole (Jodzkaj hm., Brasłaŭskaha paw.) pad kiraŭnictwam wučycielki M. Bułyhi 19.V. adbyłosia pradstaŭleńnie. Uwieś dachod z hetaj wiečaryny addany dla najbiadniejšych dzietak-wučniaŭ tej ža škoły.

U Wialejskim pawiecie za apošni miesiac s. h. adbylisia hetkija pradstaŭleńni:

9-ha traŭnia ŭ w. Špiahlicy, Wišniaŭskaj hm. ładziła pradstaŭleńnie miascowaja moładź, pry dapamozie Žodzišnaha hurtka B. I. H. i K. akyhrany byli „Wybary Staršyni" i pradeklamawana para wiersaŭ. U čas wiečaryny jhraŭ duchawy arkiestr wučniaŭ Wilenskaj biełaruskaj himnazii.

12.V 1929 h. u m. Žodziškach adbyłasia wiečaryna ładžanaja Žodzišnym hurtkom B. I. H. i K. U prahramie było „Paŭlinka" J. Kupały, deklamacyi i skoki. U čas wiečaryny jhraŭ duchawy arkiestr, wučniaŭ Wil. Biel. Himnazii.

20.V.29 h., na druhi dzień Siomuchi, u w. Šwincy, Wišnieŭskaj hm. adbyłasia wiečaryna zładžanaja Swinčanskaj moładździu pry dapamozie Žodzišnaha hurtka B. I. H. i K. Byli adyhrany kamedyi: „Žbiantežany Saŭka", „Pasłaniec" i „Michałka". Ihra była artystyčneja. Prysutnych usiudy było kala 300 asob.

Z RADAWAJ BIEŁARUSI.

Staršynia Centr. Wykanaŭčaha Kamitetu ab nacyjanalnaj palitycy B.S.R R. 11-ha traŭnia na IX źjezdzie Sawietaŭ B S.R.R. staršynia C. Wyk. Kamitetu Haładzied u swaim dakładzie, kali dajšoŭ da sprawy nacyjanalnaj palityki, zajawiŭ, što „źbiełaruščany ŭžo amal usie ŭstanowy. Praŭda, častka haspadarčych i kooperatyŭnych ustanowaŭ jašče nia zusim źbiełaruščany; nia zusim źbiełaruščany i transpart, ale kali ŭziać sawieckija ŭstanowy, jakija majuć dačynieńnie z masami — jany źbiełaruščany na 100 proc.

Dalej Haładzied wykazujučy drennyja adnosiny da biełaruščyny z boku niekatorych sawieckich čynoŭnikaŭ, damahajecca rašučaj baraćby z niadbajliwymi adnosinami da biełarusizacyi. Jak pracišwahu Haładzied admalawaŭ ciažkaje sawowišča biełarusizacyi ŭ Zachod. Biełarusi, pryčym pryznaŭsia, što adnak dla balšawizmu wažniej klasawaje pytańnie, čymsia nacyjanalnaje.

Teatr na prawincyi. 17 traŭnia s. h. Biełaruski Wandroŭny Teatr wyjechaŭ u Homielščyni i prabudzie ŭ padarožžy 2 z pałowaj miesiacy. Pieršyja astanoŭki buduć: Asipawičy, Žłobin, Buda, Čečersk, Wietka.

Nowyja kulturnyja siły. Školny hod u pedtechnikumach Biełarusi skončycca 7 červienia. Sioleta pedtechnikumy wypuskajuć kala 500 pedahohaŭ. Pasla 15 červienia Narkamświety raźmiarkujuć ich pa akruhoch.

Za što wyklučajuć z Uniwersytetu. Niadaŭna na pasiedžańni praŭleńnia Biel. Dziaržaŭnaha Uniwersytetu ŭ Miensku pastanoŭlena wyklučyć niekalki studentaŭ za antysawieckuju dziejnaść. „Źwiazda" z dnia 18.V. piša dasłoŭna: „Student Chaładkoŭ wykľučany jak syn kułaka. Adnačasowa pieradadziena sprawa prakuroru na asob, jakija Chaładkowu wydali dakumant, što jon biednjak."

Z BIEŁARUSI PAD ŁATWIJAJ.

„Dzień Biełaruskaj Kultury". Biełaruskija arhanizacyi ŭ Łatwii naładzili świata „Dzień Biełaruskaj Kultury". Henaje nacyjanalnaje świata maje na mecie abznajamleńnie šyrejšych kruhoŭ hramadzianstwa z rostam biełaruskaj kultury i zdabytkami na hetaj niwie ŭ praciahu apošnich 25—30 hadoŭ. Swiatkawańnie „Dnia Biełaruskaj Kultury" pačałosia 26 traŭnia s. h. u Dźwinsku. U suwiazi z hetym praz cełу miesiac u adpawiednych miascoch buduć wystaŭleny eksponaty biełaruskaj tworčaści. Častka wystaŭlanych eksponataŭ budzie raspradana.

Chočaš być silnym i zdarowym—jež šmat CUKRU.

* * *

Ŭhladzisia, prachožy, z ździŭleńniem
Na cud, što staić prad taboj,
Uhladzisia, jon dyša natchnieńniem—
Kaścioł heta Hanny światoj.
Hlań, stromkija wiežy imknucca,
Jak mroi ab lepšym žyćci,
Da zoraŭ ich ciahnie, — i rwucca
Ad wiečna-tužliwaj ziamli.
Karonkaju ŭjucca uzory
Ad poŭnych źniamohi asnoŭ
I ciahnucca lohka ŭ prastory,
Wiaduć karahod cichich snoŭ.
Artysta z kamieńniaŭ i cehły
Abraz poŭny dziwu stwaryŭ,
Parywy dušy swajej śmiełaj
U twor hety całkom ŭłažyŭ.
I dyša światynia natchnieńniem,
Prybraŭ jaje łaskaj spakoj,
Uhladzisia ŭ jaje z zadumieńniem—
Kaścioł heta Hanny światoj.

Wilnia 13.V.29. h. *Aŭh. Bartul.*

Z Niezaležnaj Litwy.

Spohad Voldemarasu, z pryčyny zamachu na jaho žyćcio, apračа zahraničnych uradaŭ, litoŭskich arhanizacyjaŭ i litoŭskaha katalickaha wyšejšaha duchawienstwa, wyraziŭ tak-ža prawasłaŭny arcybiskup Eleŭfery i žydoŭski rabin Šapira.

Wialiki bal presy. U prošłym tydni ŭ Koŭnie, u Litoŭskim hoteli adbyŭsia wialiki bal litoŭskaj presy, na jakim byli litoŭskija piśmieńniki j artysty. Byŭ na bali tak-ža premjer Woldemaras, pradstaŭniki armii i korpus dyplomatyčny. Haściej witaŭ staršynia sajuzu litoŭskich žurnalistaŭ Dr. Puryckis.

Dahawor z Wuhryjaj. 17-ha traŭnia s. h. pradstaŭnik litoŭskaha ŭradu ŭ Niamieččynie j Wuhryi Sidzikaŭskas padpisaŭ u Budapešcie litoŭska-wuhorski handlowy dahawor.

Ekskursyja łatyšskich studentaŭ. 18 traŭnia s. h. z Ryhi ŭ Koŭnu prybyła łatwijskaja studenskaja ekskursyja, jakuju litoŭskija studenty spatykali j prymali duža serdečna.

Litoŭska-łatwijski kanhres. 21 i 22 červienia s. h. ŭ Koŭnie adbudziecca litoŭska-łatwijski kanhres.

Z Polščy.

Sudowaja sprawa b. min. Čechowiča. Jak wiedama min. Čechowič znachodzicca pad Sudom Dziaržaŭnaha Trybunału. U hetaj sprawie wiaducca daprosy świedkaŭ. Miž inšymi jość świedkam i m. Piłsudzki, jaki adnak... admowiŭsia prad sudździoj Najwyšejšaha Sudu, Zaleskim dać swajo pakazańnie.

Polski ŭrad budzie eksploatawać Bieławieskuju pušču. Ministerstwa Ziemlarobstwa sarwała ŭmowu z anhielskaj firmaj, jakaja była zakupiŭšy Bieławieskuju pušču na 10-ci hadowy čas rubańnia i wywazu lesu. Ciapier budzie eksploatawać pušču sam urad. Dla Bieławieskaj puščy ŭsio roŭna ci siakiera budzie ŭ rukach anhielskaj firmy ci polskaha ministerstwa ziemlarobstwa.

Z zahranicy.

Liha Narodaŭ ab nacyjanalnych mienšaściach. Dnia 10 červienia s. h. pačniecca 55 čarhowaja sesija Lihi Narodaŭ. Na hetaj sesii staršynioj budzie pradstaŭnik Estonii. Na paradku dnia znachodzicca bolš 30-ci rožnych spraŭ, miž jakimi jość i sprawa abarony prawoŭ nacyjanalnych mienšaściaŭ. Kab heta sesija Lihi dy wyrašyła sprawu nacyjanalnych mienšaściaŭ, spadziawacca nielha, bo h. zw. Kamitet Troch, wybrany na apošnim pasiedžańni Lihi dziela pryhatawańnia prajektu ab abaronie prawoŭ nacyjanalnych mienšaściaŭ, pachiliŭsia ŭ bok tych dziaržawaŭ, u jakich takija nacyjanalnyja mienšaści znachodziacca... Adnym dokazam bolš, što pakul Liha Narodaŭ budzie Lihaj d z i a r ž a w a ŭ, datul nia zmoža wyrašyć pytańniaŭ nacyjanalnych.

„Mirnyja“ nastroi S.S.R.R. Na adčyniŭšymsia niadaŭna ŭ Maskwie ŭsiesajuznym źjezdzie, pradstaŭnik uradu radawych sajuzaŭ Rykaŭ u swajej pramowie ab zahraničnaj palitycy S.S.R.R. wyjawiŭ mahčymaść wajny z Polščaj. Rykaŭ miž inšym zajawiŭ „kali prydziecca bicca z Polščaj, dyk budziem bicca panastajaščamu.“ Na druhi dzień źjezdu, ŭ časie dyskusii nad pramowaj Rykawa, ukrainskija i biełaruskija delehaty dalej napadali na Polšču, što byccam jana nie wykonywaje pastanowy ryžskaha dahaworu i hatowicca zaniać Ukrainu.

Z hetaha možna sudzić, jakija adnosiny S.S.R.R. da Polščy. A treba wiedać, što hałoŭnaj hwarantyjaj supakoju u ŭschodniaj Eŭropie źjaŭlajucca dobrasusiedzkija adnosiny miž Polščaj i S.S.R.R.

U Afhanistanie ŭžo kala hodu času wiadziecca ŭnutranaja wajna. Pryčyny hetych zabureńniaŭ našym čytačom wiedamy. Apošnim časam Amanulah susim raźbity ŭciok z Afhanistanu ŭ Indyju.

Praŭnyja parady.

Tunkunu:

Z wašaha piśma widać, što žychary Wašaje wioski prad raschodam na chutary mienš-bolš namiecili kožny sabie adpawiednaje miejsca na chutar, ale saŭsim tak, jak namiecili nia wyjšła i ciapier wy chočacie mieć chutar tam, dzie maje Waš susied.

P a r a d a: Kamornika zmusić da paŭtornaha mierańnia ziamli niama praŭnaj padstawy, bo na nieprawilnaść miery wy nia skaržyciesia. A što da taho miejsca chutaru, dzie maje jaho Waš susied, dyk Wy možacie zamianicca dabrawolna z im tolki tady, kali jon sam na heta zhodzicca. Usio heta na toj wypadak, kali aficyjalnaja pieradača chutaroŭ u prysutnaści kamornika j ziemskaha kamisara, a taksama i srok zažaleńniaŭ ŭžo minuŭ. Kali-ž nie, dyk karystajcie naležna z swaich prawoŭ na henym schodzie.

DA NAS PIŠUĆ.

PAČYNAJMA WYBARY U SAMAŬRAD.

Subotniki, Lidzkaha paw. Z pryčyny źmieny hranic niekatorych hmin u Lidzkim pawiecie, pačynajucca wybary ŭ hminnyja Rady. 2-ha červienia s. h. ŭ našaj hminie adbuducca wybary pradstaŭnikoŭ na hminnaje sabrańnie, a 14-ha červienia — wybary ŭ hminnuju Radu. Našy sialanie hetymi wybarami wielmi cikawiacca i enerhična da ich pryhataŭlajucca. Jany ŭžo daskanalna razumiejuć, jakoje značeńnie maje dobry skład hminnaj Rady i što jana moža dobraha zrabić i jak kiepski skład Rady moža być škodnym dla sprawy ŭsiaje hminy. Našy sialanie ŭžo prakanalisia, kolki dobraha moža zrabić dla hminy nawat adzin radny, jaki znaje hminnyja sprawy. Prykładam radny našaj hminy J. Jakowič, jaki nia raz napraŭlaŭ pamyłki ŭsiaje hminnaj Rady, dziela karyści sialan. Najbolš pierakanała našych sialan ab patrebnaści dobraha składu hminnaj Rady pamyłka staroj našaj Rady, jakaja była pryniaŭšy zamienu darohi, što wielmi abciažywała-b našu hminu. Ale dziakujučy J. Jakowiču heta pamyłka była napraŭlena.

Dzieła ŭsiaho hetaha našy sialanie ciapier źbirajucca wybirać jak na hminnaje sabrańnie, tak paśla i ŭ hminnuju Radu ludziej znajučych sprawu, dobrych haspadaroŭ i świadomych Biełarusaŭ. Źbirajučysia da wybaraŭ hminnaj Rady našy sialanie adnačasna z zacikaŭleńniem hutarać miž saboj i ab dobrym swaim wojcie, bo čužy, naznačany wojt, budzie nam zaŭsiady *čužym.* Razważniejšyja sialanie našaj hminy ŭsie, jak adzin, zmaŭlajučysia wybrać dobruju, sialanskuju, biez panoŭ hminnuju Radu, zmaŭlajucca wybrać na wojta J. Jakowiča, kali jon zhodzicca pryniać henaje stanowišča. Adnym słowam, našy sielanie hetymi wybarami wielmi zacikaŭleny.

Stary Sołtys.

KSIODZ PROCIU NARODU.

Tabaryški kala Wilni. U našaj parachwii žywuć čyściusieńkija Biełarusy. Świedamaść biełaruskaja ŭ apošnija časy pačała pašyracca wielmi šparka. Naš probašč ks. Wołk-Karačeŭski prosta spužaŭsia hetaha naturalnaha źjawišča i, taksama jak ks. Dronič u Žodziškach, starajecca nakinuć parachwijanam-Biełarusam polščynu. Wielmi časta z ambony, nadužywajučy duchoŭnickuju pawahu, napadaje na šyroka raspaŭsiudžanuju ŭ nas hazetu „Biełaruskuju Krynicu“. U najbolš uračystyja światy, kali šmat bywaje ŭ kaściele ludziej, zamiest adpawiednaha kazańnia, z ambony syplucca słowy źniawahi ŭsiaho, što jość biełaruskaje, napadajučy i na „B. Krynicu“ i na biełaruskija arhanizacyi-hurtki. U sposabie takoha zmahańnia z biełaruskaściaj nia stydajecca naš probašč kazać z ambony, kab ludzi zachodzili ŭ zakrystyju kuplać polskuju endecka-ksiandzoŭskuju hazecinu „Nasz Przyjaciel,“ jakaja tak-ža jak i ks. Wołk-Karačeŭski napadaje i łaje Biełarusaŭ. Da pomačy ksiandzu ŭ zmahańni z biełaruskaściaj pryprohsia i naš arhanisty, jaki trymaje poštu. Hety pan dyk samawolna zatrymliwaje i niapraŭna „kanfiskuje“ „B. Krynicu“, na što ja maju dowady i całuju sprawu škiroŭwuju da adpawiednych uładaŭ.

Wiedama, kryk ksiandza Wołk-Karačeŭskaha i ŭsialakaje dušeńnie biełaruskaści jahonymi prysłužnikami našych sialan ad biełaruskaści nia ŭstrymliwaje i nacyjanalnaja swiadomaść šuhaje ŭsio ŭpierad. Bačačy hety stychijny ŭpłyŭ „Biełaruskaj Krynicy“ ks. Wołk-Karačeŭski kidajecca ŭžo da sposabu droničaŭskaj baraćby z biełaruskaściaj. U niadzielu 21.IV. s. h. ks. Wołk-Karačeŭski zajawiŭ, što chto čytaje „B. Krynicu“, niachaj nia chodzić da kaścioła, a kali i dalej tak budzie, to Arcybiskup zamknie kaścioł. Znajučy nastroi našych ludziej da swajho rodnaha, biełaruskaha ja tak-ža ćwierdžu, što i hety postrach polskaha šowinizmu našych sialan nie zapužaje, bo ŭsim daskanalna wiedama, što heta „strachi na lachi.“ Našy ludzi mocna wieručyja kataliki i zaŭsiody astanucca wiernymi katalickamu kaściołu. Ale jany ŭžo dobra razumiejuć, što polskaść z katalictwam nia maje ničoha supolnaha. U katalickim kaściele roŭnyja ŭsie: i Palaki, i Biełarusy, i čornyja, i biełyja. Našy ludzi ŭžo dobra wiedajuć, što jany kataliki-Biełarusy, a nie Palaki, što jany wiery katalickaj, a nia polskaj. Ab tym, što Arcybiskupu ŭzdumałasia zabaraniać čytać „B. Krynicu,“ našy ludcy wiedajuć. Ale taksama wiedajuć i toje, što henaja arcyciskupskaja zabarona, tak jak i kryk ks. Wołk-Karačeŭskaha, majuć charaktar palityčny, a nia čysta relihijny. A ŭ kaściele palitycy miejsca niama, bo heta światynia Božaje nawuki. adkul ludzi pawinny čerpać światło praŭdy, lubowi i miłaści bližniaha, dzie roŭnyja ŭsie i Biełarusy i Palaki.

Nia chočačy chawacca pad pseŭdonimam, padpisywajusia sapraŭdnym swaim proźwiščam.

(—) *J. Jarmakowič.*

Z Wilni.

Pamiaci T. Šeŭčenki. Studenty — Ukraincy U.S.B. u Wilni 19.V. s.h. ładzili kancert, pryświačany 68 aj hadaŭščynie śmierci praroka Ukrainy—Tarasa Š e ŭ č e n k i Kancert pačaŭ ustupnym słowam Dr. Hańkiwškyj, padkreślajučy wialikija zasłuhi T. Š. dla Ukrainskaha narodu. Paśla chor prapiajaŭ Ukrainski narodny hymn i šmat ukrainskich narodnych pieśniaŭ. Taksama solistki dobra wykonywali pieśni. Kancert zakončany narodnymi tancami. Publiki było wielmi šmat: usia miajscowaja ukrainskaja kalonija, šmat Biełarusaŭ, Lićwinoŭ, a nawat niekulki Palakoŭ—demokrataŭ.

Usie prysutnyja wynieśli wielmi pryjemnaje ŭražańnie. Kancert adbyŭsia ŭ sali Śniadeckich pry U.S.B.

Haładoŭka wiaźniaŭ na Łukiškach. U minułuju subotu Łukiskija palityčnyja wiaźni abjawili haładoŭku, jakaja ŭściaž jašče trywaje Hаładoŭka maje charaktar demonstracyjny pa powadu samabojstwa wiaźnia—kamunista Konigsberga. Hаładoŭščyki miž inšym damahajucca pabolšyć čas na spacery, čaściej bačycca z kreŭnymi i skasawać rehulamin, jaki pradbačuje asobnyja addzieły dla žydoŭ i chryścijan. Prokuror žadańni haładujučych adkinuŭ, jak niazhodnyja z rehulaminam.

Usiačyna.

Balšawicki „raj“. Staršynia ŭradu Sajuzu maskoŭskich kooperatywaŭ pawiedamiŭ, što Maskwa maje chleba tolki na 30 dzion. Kali ŭ praciahu tydnia nie nadojduć nowyja zapasy, dyk Maskwa astaniecca biaz chleba. Dziela hetaha pastanoŭlena źmienšyć porcyi muki j chleba na pałowu.

Dziela niastačy metalu sawieckija ŭłady pastanawili skanfiskawać usie carkoŭnyja zwany na Ukrainie. Namier hety wyklikany nia hetulki niastačaj metalu, kolki wyrachawańniem, što cerkwy pazbaŭlenyja zwanoŭ nia buduć pryciahiwać hetulki ludziej, jak ciapier.

Łacinski alfabet ŭ S.S.R.R. Śledam za Turcyjaj uwodzić u siabie łacinski alfabet i S.S.R.R. Pačaŭšy ad 1-ha studnia 1930 h. ŭsie ŭradawyja dakumanty, cyrkulary. hazety j knižki buduć musić drukawacca ŭ Radawaj Rasiei łacinskimi litarami.

BANK CUKROŬNICTWA

Akcyjnaja Supałka ŭ Paznani — ADDZIEŁ U WARŠAWIE

Skład CUKRU u Wilni

wul. Sławackaha 27, u mahazynach Polskaha Lloydu.

Skład cukru ŭ Baranawičach, wul. Šasowaja 123.

Pradaža cukru hurtowa j detalična pačynajučy ad 1 miaška.

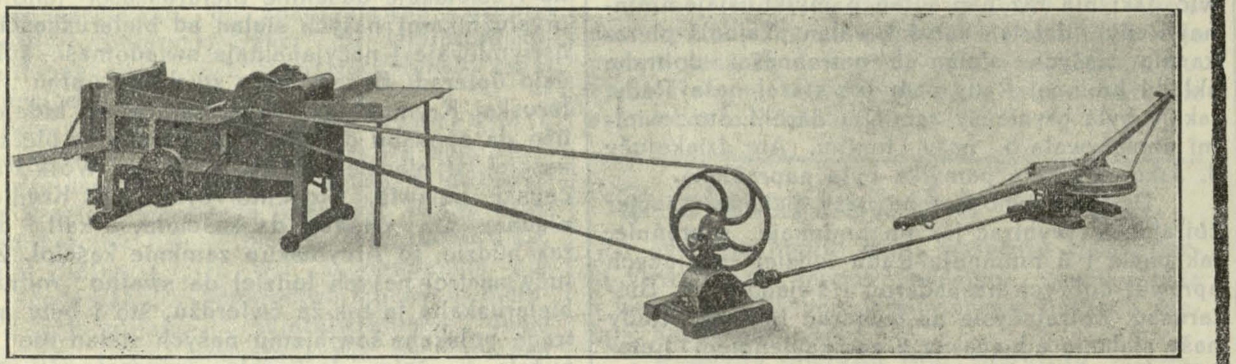

INŽYNIER JAN GUMOUSKI, Wilno, wul. Mickiewiča 7, tel. 271

Prastaŭnictwa fabryk **„H. CEGIELSKI"** Akc. Sup. ŭ Paznani.

Lakamatywy, wahony, šasowyja walcy, lakamabili, parawyja katły, konstrukcyi, cukrawarskija aparaty, ziemlarobskija mašyny, adleŭni zialeza i stali.

REHULUJE ŽYWOT i TRAŬLEŃNIE najlepš

„Ziołki ad żywata"

firmy

„DELIT"

Ziołki hetyja lečać ZATRYMAŃNIE i hemoroidalnyja ciarpieńni. Ziołki hetyja ŹMIANŠAJUĆ ATYŁAŚĆ i NADYMAŃNIE ŻYWATA. Možna kupić u aptekach i aptečnych składach pa canie Zł. 1.50. BIAZPŁATNA PROBNYJA pački „ZIOŁAK AD ŻYWATA" wydaje pry pakazańni hetaj abwiestki LABORATORJUM „DELIT" NIAMIECKAJA wul. 23—3.

Uwaha! Wialiki dachod!

Šukajucca ahienty dziela pradawańnia ziemlarobskich pryładaŭ najlepšych zahraničnych marak, pa tannych cenach. Wialiki dachod dla ahienta zapeŭnieny. Warunki i prospekty wysyłaje na žadańnie firma „KOSA", Lwów, paštowaja skrynka Nr. 194.

UWAHA!

Haspadarka 140 marhoŭ ziamli, na jakoj rodzić pšanica, ŭ mieście, wyšejšyja škoły, himnazii, čyhunka, žywy i niažywy inwentar, dom 12 pakojaŭ, elektryčnaje świattło, cana 90.000 zł., zrazu płacić 50.000 zł.

Haspadarka 108 marh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami i inwentarom, cana 50.000 zł., zrazu płacić 30.000 zł.

Haspadarka 152 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami i inwentarom, cana 70.000 zł., zrazu płacić 40.000 zł.

Haspadarka 120 mrh., pry pawiatowym mieście, dom 8 pakojaŭ z žywym i niažywym inwentarom, cana 60.000 zł., zrazu płacić 30.000 zł.

Haspadarka 100 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami j inwentarom, cana 30.000 zł., zrazu płacić 20.000 zł.

Haspadarka 31 morh ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, cana 16.000 zł., zrazu płacić 10.000 zł.

Haspadarka 110 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami j inwentarom, cana 20.000 zł., zrazu płacić 12.000 zł.

Haspadarka 80 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica i žyta, z budynkami, inwentarom, cana 45.000 zł., zrazu płacić 30.000 zł.

Haspadarka 60 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, cana 30.000 zł. zrazu płacić 20.000 zł.

Haspadarka 54 mrh. ziamli z budynkami j inwentarom na jakoj rodzić pšanica, cana 25.000 zł., zrazu płacić 12.000 zł.

Haspadarka 85 mrh ziamli z budynkami j inwentarom, cana 40.000 zł., zrazu płacić 20.000 zł.

Haspadarka 53 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, cana 20.000 zł., zrazu płacić 10.000 zł.

Haspadarka 64 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami j inwentarom, cana 45.000 zł., płacić zrazu 30.000 zł.

Haspadarka 98 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, 5 mrh. fruktowaha sadu, dom 8 pakojaŭ, ad Paznani 14 klm., z žywym i niažywym inwentarom, cana 100.000 zł., zrazu płacić 60.000 zł.

Haspadarka 61 morh ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami j inwentarom, cana 40.000 zł., zrazu płacić 20.000 zł.

Haspadarka 42 mrh. z budynkami i inwentarom, ziamla pšaničnaja, cana 15.000 zł., zrazu płacić 10.000 zł.

Haspadarka 175 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami j inwentarom, cana 39.000 zł., zrazu płacić 25.000 zł.

Haspadarka 300 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, dom, 6 pakojaŭ, na Pamorji, cana 120.000 zł., zrazu płacić 55.000 zł.

Haspadarka 41 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami j inwentarom, dom 5 pakojaŭ, cana 22.000 zł., zrazu płacić 15.000 zł.

Haspadarka 90 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, cana 45.000 zł., zrazu płacić 25.000 zł.

Haspadarka 50 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, cana 35.000 zł., zrazu płacić 20.000 zł.

Haspadarka 190 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, dom 6 pakojaŭ, 16 klm. ad Paznani, cana 100.000 zł., zrazu płacić 50.000 zł.

Haspadarka 64 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, dom 2 pakoi i kuchnia, budynki murawanyja, z žywym j niažywym inwentaram, ziamla kala domu, ad pawiatowaha miesta 5 klm., cana 14.000 zł., zrazu płacić 10.000 zł.

Haspadarka 73 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, z budynkami j inwentarom, cana 36.000 zł., zrazu płacić 20.000 zł.

Haspadarka 140 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica j žyta, budynki murawanyja, z žywym niažywym inwentarom, cana 50.000 zł., zrazu płacić 25.000 zł.

Haspadarka 39 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, cana 16.000 zł., zrazu płacić 12.000 zł.

Haspadarka 80 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, cana 45.000 zł., zrazu płacić 20.000 zł.

Haspadarka 68 mrh. ziamli, z budynkami j inwentarom, na jakoj rodzić pšanica, cana 20.000 zł., zrazu płacić 15.000 zł.

Haspadarka 93 mrh. ziamli, na jakoj rodzić pšanica, z budynkami j inwentarom, cana 50.000 zł., zrazu płacić 30.000 zł.

Aprača wyžejuspomnienych haspadarak maju jšče šmat bolšych i mienšych, z žywym i niažywym inwentarom, z budynkami, pradajucca ciapier. U razie pryjezdu prosim brać z saboj hatoŭku 5—10.000 zł na zadatak.

Padpisku pryjmaje Firma Sowiński, ułaśnik St. Paterek. Poznań, św. Marcina 22, telefon 18-97 u padworyščy.

ARENDY.

Haspadarka 54 marhi, z budynkami, inwentarom, addajecca ŭ arendu na 10 hadoŭ, paw. Paznań. Warunki takija: 5.500 zł., z morha 50 klh. žyta.

Haspadarka 50 marhoŭ, z budynkami, inwentarom, addajecca ŭ aredu na 9 hadoŭ, paw. Września. Warunki: 9000 zł. z marha 75 klh. žyta.

Haspadarka 121 morh, z budynkami, inwentarom, addajecca ŭ arendu na 10 hadoŭ. Dom 8 pakojaŭ, ad paw. miesta Gniezna 4 klm. Warunki: 16.000. zł. z marha pa 60 kg. žyta.

Haspadarka 240 marhoŭ z budynkami, inwentarom addajecca ŭ arendu na 8 h. Ad miesta Paznani 5 klm. Warunki: 28.000 zł. z marha 50 klh. žyta.

Haspadarka 400 marhoŭ u bolšym pawiatowym mieście, wyšejšyja škoły, himnazii, z budynkami, inwentarom, addajecca ŭ arendu na 10 h. Warunki: 60.000 zł., dom 5 pakojaŭ, z marha 50 klh. žyta, ad Paznani 40 klm.

Haspadarka 310 mrh., dom 7 pakojaŭ, budynki murawanyja, z žywym i niažywym inwentarom. Warunki: 27.000 zł., ad miesta 4 klm., z marha 50 klh. žyta, pawiet Września.

Haspadarka 119 mrh., 2 klm. ad miesta, z budynkami, inwentarom, dom 3 pakoi, addajecca ŭ arendu na 8 h. Warunki 18.000 zł. z marha 75 klh. žyta, pawiet Szamotuły.

Haspadarka 80 mrh. 15 klm. ad Paznani, pry čyhuncy, dom 5 pakojaŭ, addajecca ŭ arendu na 10 h., z žywym i niažywym inwentarom, z marha 70 klh. žyta hrošyma zapłacić treba 12.000 zł.

Usie arendy wolnyja i ŭ razie pryjezdu prosim brać hrošy hatoŭkaj na zadatak.

Firma Sowiński, ułaśnik St. Paterek, Poznań, św. Marcina Nr. 22, tel. 18-97 u padworyščy.

Pry kupli prosim paklikacca na našu hazetu. Admin. „B. Krynicy".

Redaktar Jan Paźniak. Biel. Druk. im Fr. Skaryny. Wilnia Ludwisarskaja 1 Wydawiec Albin Stepowič